Minister Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

BM-WP.057.28.2025
Warszawa, 19 lutego 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez senatora Aleksandra Szweda 19 grudnia 2025 r. podczas 48. posiedzenia Senatu RP w sprawie likwidacji państwowych projektów upamiętniania polityków, wojskowych i urzędników II Rzeczypospolitej oraz Rządu RP na uchodźstwie spoczywających poza granicami kraju, przekazane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w celu udzielania odpowiedzi, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Ad 1 i 2.

Projekty upamiętniania polityków, wojskowych i urzędników II RP oraz Rządu RP na Uchodźstwie spoczywających poza granicami kraju były realizowane przez Wojciecha Labudę, pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów do spraw reformy regulacji administracyjnych związanych z ruchem naturalnym ludności i ochrony miejsc pamięci. Stanowisko to zostało zlikwidowane Zarządzeniem nr 4 Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2024 r.

Ad 3.

IPN zgodnie z art. 53 pkt 2 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2023 poz. 102) prowadzi badania naukowe nad elitami II RP na emigracji. Instytut realizuje to zadanie poprzez centralne projekty badawcze, wśród których jest projekt „Polska emigracja niepodległościowa 1945-1990". Efektem prowadzonych badań są między innymi publikacje:

- *Poczet Prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie w latach 1939–1990*, redakcja naukowa R. Habielski, Białystok 2015;
- T. Łabuszewski, A. Obrębska, M. Ptasińska, *Przez Morze Czerwone. Rzeczpospolita Polska na Uchodźstwie 1945–1990*, Warszawa 2019;
- *Znani – nieznani. Polska emigracja niepodległościowa 1939–1990*, red. J. Autuchiewicz, D. Maksimiuk, Białystok–Warszawa 2024.

IPN realizuje również upamiętnienia, wśród których można wskazać wykonanie i montaż tablicy poświęconej Rządowi RP na Uchodźstwie w krypcie Świątyni Opatrzności Bożej w 2024 r.

Groby polityków, wojskowych i urzędników II RP oraz ministrów Rządu RP na uchodźstwie wypełniają przesłanki definicji zawartej w art. 2 ust. 1. pkt 2 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski (Dz.U. 2018 poz. 2529): *Grobami weteranów walk o wolność i niepodległość Polski są groby: funkcjonariuszy*

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

cywilnych władz powstań narodowych, administracji podziemnego Państwa Polskiego w okresie wojny 1939–1945, członków władz i Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie w latach 1939–1990, a także podziemnych niepodległościowych organizacji cywilnych w latach 1945–1956. Za realizację ww. ustawy odpowiada Instytut Pamięci Narodowej, wypełniając tym samym zadania związane z upamiętnianiem polityków, wojskowych i urzędników II Rzeczypospolitej oraz Rządu RP na uchodźstwie.

Ad 4.

Właściwą instytucją dla realizacji projektów upamiętniania elit II RP jest Instytut Pamięci Narodowej posiadający kompetencje ustawowe, budżet oraz wyspecjalizowane kadry i struktury (Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa, Biura Badań Naukowych, Biura Poszukiwań i Identyfikacji oraz Biura Współpracy Międzynarodowej), co pozwala prowadzić spójną politykę w tym zakresie. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych są gotowe wspomagać działania zmierzające do upamiętniania polityków, wojskowych i urzędników II RP oraz Rządu RP na Uchodźstwie spoczywających poza granicami kraju w ramach swoich ustawowych kompetencji.

Ponadto kwestia upamiętniania polityków, wojskowych i urzędników II Rzeczypospolitej oraz Rządu RP na uchodźstwie spoczywających poza granicami kraju wpisuje się w priorytet Rządowej strategii współpracy z Polonią i Polakami za granicą na lata 2025-2030 pn. „Działania na rzecz podtrzymania tożsamości, więzi z krajem oraz zachowania dziedzictwa kulturowego". W strategii przewidziano wspieranie zaangażowania Polonii w ochronę materialnych obiektów polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami kraju, związanych z nimi historycznych postaci i wydarzeń, a także ochronę i opiekę nad miejscami pamięci.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa